

• "Kenestä hän puhui?" Kysyi Teponniemen muori Ilmiltä, joka hoiti sairasta siskoaan.

Ilmi surumielisesti vastasi: "Varmaankin hänestä, joka on suurimpana syyinä hänen onnettomuuteensa. Tietäisimpä, missä se kurjimus nyt on, siskoparkani pettää ja elämän turmelija. En tiedä mitä silloin tekisin. Hakisipa nyt hänet tällä hetkellä tänne, hakisin katsomaan työtään. — Tuossa hän nyt makaa — onneton Laina. Kuoleman kelme on kasvoillaan... Jospa hän vielä virkoi!"

"— — — Olaf! Olaf!"
"Minkä nimen hän mainitsi? Olaf!" — Jumalani! Mitä nyt mieleeni välähti! Ettei hän vain olisi — — ooh!" — — Äiti, äiti! Minä menen hakemaan pastorin tänne."

"Mutta hänhän ei halunnut pappia; kuulithan kun kysyimme."

"Äiti, mutta menen sittenkin ennenkuin hän herää. Hän tulee pian ehkä taas tajuihinsa."

"Hae pastori, jos tahdot! — Herra ihmi — mikä teki sinun noin kiihkeäksi, Ilmi, noin yhtäkkiä?" kysyi muori.

"Olaf! — hän sanoi Olaf! — Äiti, ettei hänen pettäjänsä vain olisi sama — sama Olaf Moren!"

"Pastoriko?! Hemmo, kuuletko, kuuletko mitä Ilmi arvelee!"

Hemmo lähestyi väsynein askelin vuodetta, jolla sairas tyttö makasi. Vanhus katseli surunvoittoisesti kuumehoureissa sairastavaa tyttöään. Vedet silmiin kiertyen hän virkkoi:

"Sinulla, lapseni, nävttää päivät olevan luetut. Sinäkö ennen poistut kuin minä, vanha kanto tässä."

Hentoja te naiset olette kovia kokemaan. Pienet surut sinunkin, lapseni, murti! Naisen lempi on kuin palava hiili, joka hiljaa polttaa, mutta kirveltaa sitä pahemmin... Mitä sanoit, muori? Pastoriko se olisi hänen turmansa syy? — Samapa tuo nyt sitten, olipa hän se tai tämä herrasroikale! Omituinen tyttö! Ei vielä kuoleman lähestessäkään halua sanoa lapsensa isää. Ei sen nyt enää ole hänelle väliä, vaikka hänen salaisuutensa selville saammekin. — Se pyhimys, tulkoon hän kuulemaan tuomioni pirttini kurkkihirren alla. Tulkoon nyt — tulkoon tämän kerran, vaikka muutoin minun huonettani papin jalokojen ei tarvitse tallata!"

"Eiä kiivastele, Hemmo! Emmehän me mitään varmuudella tiedä. Syytämme ehkä viatonta ihmistä..."

"Syytön tai syyllinen tässä tapauksessa. Joku hänenlaisensa kuitenkin on työn tehnyt, siitä olen kyllin selvillä," intti Hemmo-vanhus.

"Olaf — Olaf!" huokasi sairas heikolla äänellä.

Sitten hän alkoi väsyneesti aukoa silmiään.

Tuiojotti vuoteenvieressä istuvaan äitinsä ja kysyi arasti: "Äiti! En muista mitään. Olenko jo kauan nukkunut?"

"Olet, lapseni, olet..."

"Missä minun pieni poikani on, äiti?" kysyi hän taas.

"Äiti, minä pelkään että hän jää pian yksin maailmaan — minä kuolen — — Kuka hoitaa häntä sitten? Sinä, äiti, olet vanha — —"

Jos olisitkin armelias lapselleni, et voisi kasvattaa häntä mieheksi. Sinä, äiti, seuraat minua — —"

"Lapsesi on iloinen ja terve. Ole huolelta... Hän nukkuu nyt, se pikku enkeli. Mutta, tytäreni, mikä estää sinua sano-

(Jatkos kolmannella sivulla.)

Nuorten Osasto

Tuule tuuli, tuule!

Kirj. Helmi M—n.

Tuule tuuli vienoinen,
Tuule tuuli lauha.
Suo nyt köyhän povehen
Edes hetkiseksi rauha.

Tuule tuuli hiljemmin
Leyhytellen nyt tuule. —
Tai tuule vielä vinhemmin,
Kun et toivettani kuule.

Tuule sitten rajusäin
Tarmoa minuun takoin,
Etten istu allapäin.
Otsa murhevaoin.

Näin mä rinnan röyhistään,
Rajusäille jo nauran.
Katseen luon ylpeän
Ja ilomieliin laulan:

Näes, kuinka elämää
Mä uhkaan uskaltuen!
En yksinäni huoliin jää.
Vaun joukon uljaan haen!

Myrskyraivo nyt voimakkain
Ei enää pelottaisi —
On joukko suuri turvanain,
Se mua suojustaisi.

Tuule tuuli, tuule vaan
Joukkoon turvaan silloin.
Sieltä suojustahdin saan,
Jos vaara uhkaa milloin.

Petteri älysi asian

Kirj. Arvid J.

"Missähän se poikaviikari juoksentele kaiket päivät? Lukukinkerit aivan ovella eikä vielä osaa edes ensimmäistä käskyä, puhumattakaan koko vähästä katkismuksesta, joka olisi välttämättä päähänsä saatava. Noita satuja vain lukee, joita ei ymmärrä isompikaan ihminen, mitä sitten kakarat. Siitähän se pastorimme varotti sunnuntaina. Jumalan vitsauksestaahan se puhui; sanoit sen tulevan ihmiskunnalle sen oman tottelemattomuuden ja uppimiskaisuuden takia jumalaa, mutta erittäinkin esivaltaa vastaan. Eihän esivalta ole muuten kuin jumalalta, niinhän se sanoo raamatussakin, ja että esivalta ei miekkaa hukkaan kanna."

Tällä tavalla sätti Nikkisen Kaisa vihoissaan, risteillen ympäri huonetta.

"Mitä sinä eukkoseni nyt taas tuolla tavalla vihoittelet?" tuumasi Nikkinen. — "Poikammehan lukee sisältä jos minkälaista kirjaa paremmin kuin me kumpikaan. Ja mitäs me noista vanhoista käskyistä! Itsekin olen ollut epäilevällä kannalla niiden suhteen jo pienestä pitäen ja nyt varsinkin juuri nykyajan. Haluaisinpa nähdä edes yhdenkään joka nuo käskyt kinalossa kulkee, puhumattakaan niiden jälkeen elämisestä. Ajattelpas viidettä ja kuudetta käskyä! Koetapas sovelluttaa niitä nykyaikaiseen yläluokkaan. Luulenpa vain, että ennen kuin ne niille sopivat, niin tarvitaan uusia Mooseksia ja kivitauluja sellainen kasa ettei ylitse näe, sillä jos niitä ei kääntäisi aivan päin vastaiseen suuntaan, niin se olisi varmaan aina taulujen meno — ymmärräthän mitä tarkoitan? — Mitä taas poika Petteriin tulee, niin

ainakin minä tahtoisin hänen ymmärtävän muita tärkeämpiä asioita ja pitävän nuo vanhat käskyt paremmin sivuasiana, sillä nehan ovat jo niin vanhoja, etteivät ne enää mahdu nykyajan nuorison päähän ollenkaan. Muistathan, että niitä väkipakolla pasattiin jo meidänkin päähämme? — Monasti muistuu mieleemme se kun olimme rippikoulussa, kuinka silloin pastorimme aivan nyrkki sojossa painosti juuri niitä kohtia, joissa mainittiin esivallasta; koskemisen lähimmäisemme omaisuuteen oli myös tuiman harkinnan alaisena. Aina kun nämä kohdat sattuvat eteen saarnasi hän niin täydestä sydämensä kyllyydestä, että vieläkin oikein puistattaa. Kyllä silloin itse kaikkivaltias oli aivan sivuasiana. Etkö muista sitä Korpinien Kreetaa, joka silloin kun me kävimme rippikoulua, kävi kolmatta vuotta? Kyllä siinä Kreetapaha oli kovan koettelemuksen alaisena, hän kun oli vähän huono lukutaidostaan ja sitten kun hänen oli käynyt sillä lailla. — Itse asiassa ei siinä ole mitään pahaa, tapahtuuhan monelle kuolevaiselle aivan samalla tavalla; mutta kun ne muijat tahtoivat siitä vähän niinkuin pastoriakin syyttää ja niinhän se Kreetaa siitä itsekin sanoi — hiljaapa tietenkin siitä piti puhua noin niinkuin hengenmiehestä; katsos muijat pelkäsivät jumalan vitsausta koko seurakunnalle. Pastorimme ollessaan nuorena miehenä — jos nimittäin ihmisten puheissa oli mitään perää — kertoivat tyten unhottaneen kymmenennen käskyn, varsinkin sen ensi lauseen, jossa puhutaan lähimmäisen emännän himoitsemisesta. Menihän se joskus niinkin pitkälle, että isännät oikein lain avulla yrittivät, vaan nuo laitkin aina tahtoivat olla niinkuin ne luetaan. Vissiinkin ne vanhat Mooseksen taulut alkuperäisine lakineen on raapusteltu siksi täyteen molemmin puolin etteivät he itsekään saa niistä mitään selvää, sitten vaan tuomitaan summa mutikassa. — Sellaisia lain palvelijoita kuin siitä Pirtti-perän ikkastakin tehtiin! Hän kyllä on suuren talon poika, vaan se ei paljonkaan muuta asiaa. Hänestä tuli maaherra, vai mikäs se sellainen olikaan, joka niitä ruunun veroja kantaa — herroja he ainakin ovat, kuka heidän arvonimensä tietää. Niin kauvan oli Helsingissä, että kepin käteensä sai ja silmälasit päähänsä. En usko, että siellä kirjojen tuntemus paljoakaan parani. Silloin täällä kertoivat hänen sian puoliskolla ripille päässe. — Niinkuin näet, ei ne suuria tietomääriä tarvitse, joista herroja tulee; pitää vain olla sitä varten syntynyt, kuitenkin se aniharvoin sattuu köyhän ihmisen osalle."

Samassa tuokiassa tuli Petteri sisäään.

"Kirja käteen ja joutuin, eli siitä tulee myrskyiset kuhinat!" tiuskasi äiti.

Petteri otti kirjan käteensä ja alkoi lukea pelonsekaisilla tunteilla puoli ääneen: "Tuntuu jotenkin hullunkuriselta, että vielä tänäpäivänä työläinen sopii suurosnon kanssa ja varastaa omasta taskustaan ainoan penninkinsä

ja yksissä tuumin ryöstäjänsä kanssa kilahuttaa sen suurosnon jo ennestään pullemaan kukkaroon — — —"

"Hm — — se on suurta tyhmyyttä, aivan järjettömyyttä, jota siedämme ympäri koko maailman", muisie isä itseksensä.

"Pois ne praktikat, sanon minä, ja katkismus kouraan ja joutuin!" tiuskasee taas äiti äkeissään.

"No no, älähän toki säikäytä lasta, pyyteli Nikkinen. Antaakamme pojan lukea sitä mikä on hyödyllistä ja innostuttaa häntä. Kuunnelkaamme itsekin ja olkaamme ylpeitä poikamme älystä. Johan minä siitä kerran puhuin, että mitä tuosta vanhasta katkismuksesta. Katsopas muori! Nykyaikaan kun ne tuota hallitustakin eli sanoisinko "esivaltaa" muuttavat joka viikko, niin mistäs tiedämme vaikka ne meille tekisivät aivan uutta mallia katkismuksenkin ja aina raamatusta alkain muuttaisivat kirjat..."

"Kyllä sinulla loruja riittää!" tiuskasi Kaisa keskeyttäen. "Ripillä käyvän ihmisen ei sovi tuolaisia ajatella. Esivalta on esivalta ja se on jumalalta olkoon se minkälainen tahansa ja toteltava sitä on. Ja sinä Petteri luet katkismuksen kannesta kanteen ulkomuistiin!"

Nikkinen täytti piippunsa "nurkantakasilla" ja Petteri taipui jurona äitinsä käskystä. Mutta katkismuksen sanat lankesivat kivikkoon. Petteri oli nutta sukupolvea, joka jo ajatteli.

Tyttöjen kesken.

"Kuulchan Stella, Mr. A. sanoit, että minun ääneni on aivan kuin linnun ääni. Uskotko hänen olleen toisissaan?"

"Tietysti. Pitäisihän hänen se tietää. Hänellä on kanafarmi."

"Kun olette saavuttaneet sosialismin, niin mikä tulee oleva seuraava askel edistyskoulussa?" kysytään meiltä. Vastaus tuohon suureen kysymykseen on seuraava: "Seuraava askel tulee olemaan siitä nauttiminen."

KUKA MINÄ OLEN.

Minä olen kaiken elämän perusta. Minä olen hyvinvoinnin perusta. Minä olen neron äiti. Minä olen se suola, joka antaa elämän sen vapahtajalle. Minä olen laskenut jokaisen omaisuuden perustuksen Amerikassa Rockefellerista alaspäin. Minua täytyy rakastaa, ennenkuin minä tarjoan suurimman siunaukseni ja etenen korkeimpaan päämääräni. Rakastettuna minä teen elämän suloiseksi, tarkotustaan vastaavaksi ja hedelmälliseksi.

Minä voin tehdä enemmän tuo rukaisen edistämiseksi kuin hänen omat vanhempansa, miten rikkaat tahansa he ovatkin. Narrit vihaavat minua; viisaat rakastavat minua. Minä olen edustettuna jokaisessa leipäkannikassa, joka tulee uunista, jokaisessa junassa, joka kulkee mantereen poikki, jokaisessa höyrylaivassa, joka porhaltaa yli valtameren. Minä olen kansanvallan äiti. Kaikki edistys syntyy minusta. Kuka minä olen? MINÄ OLEN TYÖ!

+++++
* NEW YORKIN SUOM. NAISTEN *
* OSUUSKOTI *
* JA PAIKANVALITYS-TOIMISTO *
* 241 Lenox Ave. & 122 St. *
* Telefooni: 813 Morning side *
+++++